

มพล.พัฒนาเกษตรกรปลูกกาแฟ

เชียงราย - นางชลิตา ธนินกุลภรณ์ หัวหน้าส่วนจัดการทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง (มฟล.) เปิดเผยความคืบหน้าโครงการพัฒนาขีดความสามารถของเกษตรกรและผู้ประกอบการกาแฟอาราบิก้าในชุมชน จ.เชียงราย ตลอดห่วงโซ่อุปทานว่ามีผู้ประกอบการชุมชนที่ทำกาแฟ 11 ชุมชน เป็นทั้งผู้ปลูก ผู้แปรรูปขึ้นต้น และบางรายทำเป็นกาแฟแล้ว พร้อมกันนี้ได้นำสตาร์ทอัพ (Startup) เข้าร่วมโครงการด้วย 3 ราย จาก จ.เชียงราย 2 ราย และกรุงเทพฯ 1 ราย ซึ่งได้พัฒนาผลิตภัณฑ์ในรูปแบบต่างๆ อาทิ กาแฟแก้วเบลนด์ กาแฟแคปซูล กาแฟ Cold Brew กาแฟที่ไม่มีกาแฟอินหรือกาแฟอินน้อยมาก เป็นการสร้างมูลค่า สำหรับสตาร์ทอัพรายที่กรุงเทพฯ เป็นกลุ่มที่มีศักยภาพ เนื่องจากจบการศึกษาจากต่างประเทศ และมีเครือข่ายทั้งประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกา ทำให้มองเห็นโอกาสในการส่งออกเมล็ดกาแฟของไทยไปยังต่างประเทศด้วย

จากการดำเนินโครงการนี้ สามารถช่วยยกระดับเมล็ดกาแฟและศักยภาพของผู้ประกอบการได้จริง จากผลการคัปปีง (cupping) กาแฟและให้คะแนนจากนักชิม พบว่าเมล็ดกาแฟในโครงการมีผลการคัปปีงสูงขึ้นกว่าเดิม โดย

เฉลี่ยร้อยละ 10 และแปรผันไปตามแต่ละราย ถือว่าเป็นโครงการที่ดี เกษตรกรเริ่มรู้แล้วว่าต้องรู้ว่าควรปลูก ดูแล เก็บเกี่ยวและทำตามขั้นตอนต่างๆ อย่างไร รวมถึงคำนวณงบประมาณต้นทุน จึงได้ของบประมาณผ่านทางมหาวิทยาลัยไปซึ่งสำนักงานประมาณ อีกเฟสหนึ่งในปี 2566 เพื่อขยายพื้นที่ออกไปให้กว้างขึ้น

สำหรับ จ.เชียงราย มีพื้นที่ปลูกกาแฟราวๆ 50,000 ไร่ แต่ปัญหาหนึ่งคือได้ผลผลิตเมล็ดกาแฟน้อย ส่วนหนึ่งเจอดันกาแฟที่มีมอด ทำให้กาแฟไม่ได้คุณภาพ เพราะมอดแทรกซึมอยู่ในลำต้น รวมถึงเมล็ดกาแฟด้วย ยางาแมลงก็ไม่สามารถทำลายมอดชนิดนี้ได้ ตอนนี้ได้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แก้ปัญหาโดยใช้เชื้อราบีวเวเรีย

อีกปัญหาหนึ่งคือปัจจัยด้านการผลิต เช่น การตากเมล็ดกาแฟบนพื้น หรือบนแคร่ไม้ไผ่ที่มีเชื้อรา ไม่สะอาด ทำให้เมล็ดกาแฟซึมซับสิ่งปนเปื้อนเข้าไป มีกลิ่น หรือมีเศษหินปนเข้าไปด้วย รวมทั้งการหมักในบ่อหมัก และการใช้น้ำที่ไม่สะอาด ทำให้กลิ่นของกาแฟเสียไป เพราะการประเมินคุณภาพเมล็ดกาแฟต้องประเมินทั้งเรื่องกลิ่น รสชาติ และสารในเมล็ดกาแฟด้วย ทางโครงการต้องลงมาดูในแต่ละราย โดยเฉพาะปัญหาเรื่องมอดที่เป็นปัญหาหนัก